

**РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН**

**СОВЕТ АРТАШСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА**

422069, Республика Татарстан, Сабинский район,
д.Два поля Арташ, ул. Тукая, 61
тел. (84362) 44-7-15

e-mail: Art.sab@tatar.ru

**ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ**

**САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ АРТАШ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

422069, Татарстан Республикасы, Саба районы,
Ике басу Арташ авылы, Тукай урамы, 61 йорт
тел. (84362) 44-7-15

**РЕШЕНИЕ
08.11.2021**

**КАРАР
№23**

Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районы Арташ авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль турындагы Нигезләмәне
раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары
турында» 06.10.2003 елның №131-ФЗ Федераль законның 14 статьясындагы 1
өлешенең 19 пункты, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм
муниципаль контроль турында» 31.07.2020 елның № 248-ФЗ Федераль закон,
Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге Уставына
таянып, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге
Советы

карап кылды:

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турындагы
Нигезләмәне раслау (кушымта итеп бирелә).

2. Әлеге карап, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ
авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль
турындагы Нигезләмәнең 5 бүлгөндөгө нигезләмәләреннән тыш, аның рәсми
басылып чыккан көненнән дә соңга калмыйча, 2022 елның 1 гыйнварыннан да соңга
калмыйча үз көченә керә.

3. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турындагы
Нигезләмәнең 5 бүлгөндөгө нигезләмәләр 2022 елның 1 мартыннан үз көченә керә.

4. Әлеге карапны "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә
Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында тубәндәгә адрес
буенча: <http://pravo.tatarstan.ru>, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы
Арташ авыл жирлекнең рәсми сайтында: <https://saby.tatar.ru/artash>
адресы буенча һәм жирлекнең мәгълүмати стендларында бастырып чыгарырга.

5. Әлеге карапның үтәлешен контрольдә тотам.

Арташ авыл
жирлеге башлыгы

А.Р.Әғъләмҗанов

Расланган
Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Арташ авыл
жирлеге Советының 2021 елның 08
ноябрендә 23 номерлы каар белән

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы
Арташ авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль
контроль турында Нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр.

1.1. Өлдөгө Нигезләмә Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Арташ авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – төзекләндерү өлкәсендә контроль).

1.2. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Арташ авыл жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен (алга таба – төзекләндерү кагыйдәләре), инвалидлар өчен социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларының һәм күрсәтелә торган хәзмәтләрнең инвалидлар өчен үтемлелеген тәэмин итүгә карата таләпләрне (алга таба – мәжбүри таләпләр) үтәү төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып тора.

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә Контроль Татарстан Республикасы Саба муниципаль района Арташ авыл жирлеге Башкарма комитеты (алга таба – администрация) тарафыннан башкарыла.

1.4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затлар – Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Арташ авыл жирлеге Башлыгы (алга таба-контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затлар). Администрациянең күрсәтелгән вазыйфаи затларының вазыйфаи вазыйфаларына, аларның вазыйфаи инструкциясе нигезендә, төзекләндерү өлкәсендә контроль буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру керә.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 елның №248-ФЗ Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга ия һәм җаваплылыкка ия.

1.5. Төзекләндерү өлкәсендә контроль, профилактик чараплар, контроль чараплар оештыру һәм үткәру белән бәйле мәнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 елның №248-ФЗ Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 елның №131-ФЗ Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Администрация үз эченә алган төзекләндерү кагыйдәләрен үтәүне контрольдә tota:

- 1) якын-тирә территорияләрне карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;
- 2) элементларны һәм төзекләндерү объектларын карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән таләпләр:

- халыкның аз хәрәкәтләнүче тәркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт, социаль хәзмәт күрсәту объектларына ирекле үтеп керүенә комачауламый торган киртәләрне урнаштыру буенча;;

- торак булмаган биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның, башка диварларның, корылмаларның, шулай ук төзекләндерүнең һәм жәмәгать урыннарының башка элементларының фасадларын карап тоту буенча ; ;

- инженерлық корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәkle мәғълүматны үз эченә алган махсус билгеләрне, язуларны карап тоту буенча;

- Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында һәм төзекләндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән жир эшләрен башкару тәртибе нигезендә бирелә торган жир эшләрен башкаруга рәхсәтнамә нигезендә жир эшләрен башкару буенча;

- биналарга һәм аларга керү юлларына ирекле үтеп керүне, шулай ук ишегалларына ирекле керү юлларын тәэммин итү, жәяүлеләр иминлеген һәм жәяүлеләрнең, шул исәптән Инвалидларның һәм халыкның башка аз хәрәкәтләнүче төркемнәренең, жир эшләрен башкару чорында, иминлеген тәэммин итү буенча ; ;

- транспорт чарапарын газонда яки башка яшелләндерелгән яки рекреацион территориядә урнаштыру, төзекләндерү кагыйдәләре белән чикләнгән транспорт чарапарын урнаштыру, шулай ук аларны эксплуатацияләү, хәzmәт күрсәту яки ремонтлау вакытында, йөкләр ташканда яки төzelеш мәйданнарыннан чыкканда (тент яки яшерү булмау аркасында) транспорт чарапарыннан гомуми файдалану территорияләрен пычратуга юл куймау турында;

3) Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Арташ авыл жирлеге территориясен (алга таба – текст буенча-авыл жирлеге) чистарту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән биналарның, корылмаларның тубәләрен, бозларын һәм боз сөнгеләрен чистарту буенча чарапар үткәруне контролльдә тотуны да кертеп;

4) жәйге чорда жирлек территориясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән карантин, агулы һәм чүп үләннәрен ачыклау, аларга каршы көрәш, аларны локальләштерү, бетерү буенча мәжбүри таләпләрне дә кертеп;

5) махсус янгынга каршы режим гамәлдә булган чорда янгын куркынычсызлығының өстәмә мәжбүри таләпләре;

6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир асты коммуникацияләрен салу, үзгәртеп кору, ремонтлау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;

7) яшел үсентеләрне утырту, саклау һәм карап тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән агач һәм куакларны кисү (сүтү), бура билеты һәм (яки) агач һәм куакларны күчереп утыртуга рәхсәтнамә нигезендә утырту буенча мәжбүри таләпләр, әгәр мондый документлар (кисү билеты, күчереп утыртуга рәхсәт) төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән очракларда төзекләндерелергә тиеш булса;

8) каты коммуналь калдықларны жыю буенча мәжбүри таләпләр;

9) хайваннарны урамда йөртү буенча мәжбүри таләпләр һәм гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм төзекләндерү кагыйдәләрендә карапган башка төрләрдә авыл хужалығы хайваннарын һәм кошларын көтүгә юл куймау турында таләпләр.

1.7. Администрация вазыйфаи затлар тарафыннан бирелгән мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турындағы курсәтмәләрнең үтәлешиен контролльдә tota.

1.8. Төзекләндерү элементлары астында хәзерге хәлдә декоратив, техник, планировка, конструктив жайларнамалар, яшелләндерү элементлары, төрле жиһазлар һәм бизәлеш элементлары, шул исәптән биналар, корылмалар, Корылмалар фасадлары, кече архитектура формалары, капиталь булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар, мәғълүмат щитлары һәм территорияне төзекләндерүнең состав өлешләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр аңлашыла.

1.9. Төзекләндерү обьектлары астында хәзерге хәлдә төзекләндерү эшләре алып барыла торган төрле функциональ билгеләнештәге территорияләр, шул исәптән төзекләндерү эшләре алып барыла торган территорияләр анлашыла:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сәнәгать районнары), гражданнарның бакчачылық, яшелчәчелек коммерцияле булмаган берләшмәләре урнаштыру территорияләре);

2)урам-юл чөлтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкыклар, мәйданнар, юллар, проспектлар, тыкыклар, разъездлар, спусклар, тракторлар, тупиклар, урамнар, шосселар);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт мәйданчыклары;

5) хайваннар өчен мәйданчыклар;

6) парковкалар (парковка урыннары);

7) парклар, скверлар, башка яшел зоналар;

8) техник һәм санитар-яклау зоналары;

Коймалар астында капкалар, калиткалар, шлагбаумнар, шул исәптән автоматик коймалар һәм декоратив коймалар (коймалар) чын хәлдә анлана.

1.10. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда бәяләү һәм рисклар белән идарә итү системасы кулланылмый.

2. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын кисәтү.

2.1. Администрация төзекләндерү өлкәсендә, шул исәптән профилактик чараплар үткәрү юлы белән дә, контрольлек итә.

2.2. Профилактик чараплар администрация тарафыннан контролльдә тотылучы затларның мәжбүри таләпләрне намус белән үтәвен стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яки) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүгә китерә торган шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү һәм мәжбүри таләпләрне контролльдә тотучы затларга житкерү, аларны үтәү алымнарына житкерү максатларында гамәлгә ашырыла.

2.3. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне тормышка ашырганда зыян (зыян) китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чараплар үткәрү контролль чараплар үткәругә карата өстенлекле булып тора.

2.4. Профилактик чараплар Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә расланган закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычларын профилактикалау программысы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программында каралмаган профилактик чараплар үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чараплар үткәргендә контролль обьектларының закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркыныч тудыруы яки мондый зыян (зыян) китерелүе ачыкланса, төзекләндерү өлкәсендә контролльдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат, контролль чараплар үткәрү турында Карап кабул итү өчен, бу хакта кичекмәстән жирлек башлыгына мәгълүмат жибәрә.

2.5. Төзекләндерү өлкәсендә администрация тарафыннан түбәндәгә профилактик чараплар үткәрелергә мөмкин:

1) мәгълүмат бирү;

2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;

3) кисәтү игълан итү;

4) консультация бирү;

5) профилактик визит.

2.6. Мәжбүри таләплөрне үтәу мәсьәләлөре буенча администрация тарафыннан «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге (алға таба – жирлекнең рәсми сайты) тиешле мәгълүматларны контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлктә (махсус бүлеккә), массакуләм мәгълүмат чарапарында, дәүләт мәгълүмат системаларында контролъдә тотылуучы затларның шәхси кабинетлары аша (алар булганда) һәм башка рәвешләрдә хәл итепергә тиеш.

Администрация жирлекнең рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлктә «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 елның №248-ФЗ Федераль законның 46 статьясындағы З өлешиндә каралған белешмәләр урнаштырыла һәм аларга ярдәм итәргә бурычлы.

2.7. Хокук куллану практикасын гомуиләштерү администрация тарафыннан үткәрелгән контроль чарапар һәм аларның нәтижәләре турында мәгълүматларны жыю һәм анализлау юлы белән гамәлгә ашырыла.

Контрольгә алырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан хокук куллану практикасын гомуиләштерү нәтижәләре буенча ел саен хакимият башлыгы кул куйған Администрация боерыгы белән расланган тәзекләндерү өлкәсендә контролънә гамәлгә ашыру буенча хокук куллану практикасын гомуиләштерү нәтижәләрен үз эченә алған доклад әзерләнә. Әлеге доклад, хисап елыннан соң килүче елның 1 июленә кадәр, администрациянең рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлктә урнаштырыла.

2.8. Мәжбүри таләплөрне бозуга юл куймау турында кисәту һәм мәжбүри таләплөрне үтәүне тәэмим итү буенча чарапар күрү тәкъдиме, администрациядә мәжбүри таләплөрне бозулар яки мәжбүри таләплөрне бозу билгеләре турында белешмәләр булған очракта һәм (яки) мәжбүри таләплөрне бозу закон тарафыннан саклана торған кыйыммәтләргә зыян (зыян) китергән яисә закон тарафыннан саклана торған кыйыммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычы тудырган очракта, контролълек итүче затка игълан итепергә. Кисәтүләр авыл жирлеге башлыгы тарафыннан әлеге мәгълүматларны алған көннән соң 30 көннән дә соңға калмычча игълан итепергә (имзалана). Кисәту язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә рәсмиләштерелә һәм контролъдә тотуучы зат адресына жибәрелә.

Мәжбүри таләплөрне бозуга юл куймау турында кисәту Россия Федерациясе Икътисадый үсес министрлығының 31.03.2021 елның №151 «контроль (кузәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торған документларның типик рәвешләре турында» боерыгы белән расланган форма нигезендә рәсмиләштерелә.

Мәжбүри таләплөрне бозуга юл куймау турында игълан итепергә кисәтүләр теркәү номеры бирелгән кисәтүләрне исәпкә алу журнальнда теркәлә.

Администрация тарафыннан мәжбүри таләплөрне бозуга юл куелмау турында кисәту игълан итепергә очракта, контролълек итүче зат күрсәтелгән кисәтүгә карата каршы кисәту бирергә хокуклы. Кисәтүгә карата каршы көрәш администрация тарафыннан алышаннан соң 30 көн эчендә карала. Каршылыкларны карау нәтижәсендә контролъдә тотуучы затка язмача яки электрон документ формасында жавап жибәрелә. Каршылык белән килешмәгән очракта жавапта тиешле нигезләмәләр күрсәтелә.

2.9. Контрольлек итүче затларга консультация бирү телефон аша, видео-конференц-элемтә аша, шәхси кабул итү яки профилактик чарапар, контролъ чарапар үткәрү барышында контролъдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнарны шәхси кабул итү авыл жирлеге башлыгы һәм (яки) контролъдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан үткәрелә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат жирлекнең рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлктә урнаштырыла.

Консультация телдән яки язма формада түбәндәге мәсьәләләр буенча башкарыла::

- 1) төзекләндерү өлкәсендә контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чараларны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) контрольгә алырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү тәртибе;

4) мәжбүри таләпләрне үз эченә алган норматив хокукий актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү администрация тарафыннан контроль чаралар кысаларында гамәлгә ашырыла.

Контрольдә тотучы затларга телдән консультация бирү шулай ук гражданнарның жыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

2.10. Язма рәвештә консультация контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан түбәндәге очракларда гамәлгә ашырыла:

- 1) контрольлек итүче зат тарафыннан консультация бирү мәсьәләләре буенча язмача жавап бирү турында язма запрос тәкъдим ителде;
- 2) вакытында консультацияләр бирү телдән бирергә жавап бирелгән сорауларга жавап бирү мөмкин түгел;

3) куелган сорауларга жавап өстәмә мәгълүмат соратып алуны таләп итә.

Консультация бирүне гамәлгә ашырганда контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи зат Россия Федерациясе законнары нигезендә керү мөмкинлеге чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген үтәргә тиеш.

Консультация бирү барышында конкрет контроль чарасына, контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затларның каарларына һәм (яки) гамәлләрен, контроль чарада катнашучыларның башка гамәлләрен бәяләгән мәгълүмат, шулай ук контроль чара кысаларында үткәрелгән экспертиза, сынаулар нәтижәләрен үз эченә алган мәгълүмат бирелә алмый.

Консультация барышында консультация бирергә вәкаләтле вазифаи затка билгеле булган мәгълүмат, мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә тотучы затны бәяләү максатларында, администрация тарафыннан кулланыла алмый.

Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алып барыла.

Администрациягә контрольлек итүче затларның һәм аларның вәкилләренең биш һәм аннан күбрәк мәрәҗәгатьләре кергән очракта, консультация администрациянең рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлек урнаштыру, авыл жирлеге башлыгы яки вазыйфаи зат күл күйган язма аңлатма бирү юлы белән башкарыла.

2.11. Профилактик визит контрольдә тотылучы затның эшчәнлек алып бару урыны буенча профилактик әңгәмә рәвешендә яисә видео-конференц-элемтәдән файдалану юлы белән үткәрелә.

Профилактик визит барышында контрольлек итүче зат үз эшчәнлегенә карата яисә ача караган контроль объектларына карата куелган мәжбүри таләпләр турында хәбәр итә.

Профилактик визит барышында контрольлек итүче затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында курсәтмәләр бирелми. Профилактика визиты барышында контрольлек итүче зат тарафыннан алынган аңлатмалар тәкъдим итү харakterына ия.

3. Контроль чаралар һәм контроль гамәлләр башкару.

3.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда администрация тарафыннан әлеге чаралар кысаларында түбәндәге контроль чараларның һәм контроль гамәлләрнең түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты (мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә тотучы затның (аның филиалларының, Вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчөләрнен) урнашу (эшчөнлек алып бару) урынында булырга тиешле документларны карау, сораштыру, документлар таләп итү юлы белән), язма аңлатмалар, инструменталь тикшеру аша);

2)рейд тикшерүе (тикшерү, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);

3)документар тикшерү (язма аңлатмалар алу, Документлар истребованиясе, экспертиза аша);

4)кучмә тикшерү (тикшерү, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны соратып алу, инструменталь тикшерү, сынаулар, экспертиза аша);

5) мәжбүри таләпләрнең (төзекләндерү өлкәсендә контроль объектлары турында белешмәләр жыю һәм анализлау юлы белән), шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында кергән мәгълүматларны, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларында мәгълүматларны, «Интернет» чөлтәреннән, башка һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматларны, шулай ук автомат режимда эшләүче хокук бозуларны теркәүнең техник чараларын кулланып алынган белешмәләрне, шулай ук фото-төшерү функциясе булган хокук бозуларны теркәүнең техник чараларын кулланып алынган мәгълүматларны күзәтү.- - кино төшерү, видеоязмалар;;

6) күчмә тикшерү (карау, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынау, экспертиза ярдәмендә).

3.2. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү һәм күчмә тикшерү администрация тарафыннан контрольдә тотучы затлар белән бәйләнешсез үткәрелә.

3.3. Әлеге Нигезләмәнең 3.1 пункттында 1-4 пунктчаларында күрсәтелгән контроль чаралар планнан тыш чаралар формасында үткәрелә.

Планнан тыш контроль чаралар бары тик прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин.

3.4. Контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек итү белән үткәрелә торган контроль чаралар үткәрю өчен нигез булып тора:

1) администрациядә гражданнар һәм оешмалардан, дәүләт хакимиите органнарыннан, җирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан килгән мәгълүматта зыян (зыян) китерү куркынычы турында яисә зыян китерү куркынычы турында, шулай ук контроль чаралар уздыру нәтижәсендә, үзара бәйләнешсез контроль чараларны да кертеп, мондый белешмәләрне алу, шул исәптән контроль чараларны да кертеп, контроль чаралар үткәрю нәтижәсендә, шул исәптән башка контрольлек итүче затларга карата үткәрелә торган контроль;

2) Россия Федерациисе Президенты курсәтмәсе, Россия Федерациисе Хөкүмәтенең конкрет контрольләнүче затларга карата контроль чаралар үткәрю турында курсәтмәсе;

3) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мәрәжәгатьләр буенча законнарың үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәрю турында прокурор таләбе;

4) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу очракларын бетерү турында курсәтмәнең үтәлүү срогы чыккач – контрольлек итүче зат тарафыннан бирелгән

күрсәтмә белән бирелгән документлар һәм белешмәләр тапшырылмаган яки бирелгән документлар һәм белешмәләр нигезендә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәнен үтәлеше турында нәтиҗә ясау мөмкин түгел.

3.5. Контрольлек итүче зат белән берлектә үткәрелә торган контроль чаралар хакимиятнең контроль чара үткәру турындағы күрсәтмәсе нигезендә үткәрелә.

3.6. Администрация каары кабул ителгән очракта, зыян (зыян) китерү яки закон тарафыннан саклана торган қыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычы турында белешмәләр нигезендә, мондый күрсәтмә төзекләндөрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затның мотивлаштырылган күрсәтмәсе нигезендә кабул ителә.

3.7. Контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелә торган контроль чаралар, жирлек башлыгы бирeme, администрациянең эш планындағы бирем, шул исәптән «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 елның №248-ФЗ Федераль закон белән билгеләнгән очракларда, жирле үзидарә башлыгы бирeme нигезендә, контрольдә totarга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә.

3.8. Гражданнарга, юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә карата контроль чаралар «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 елның №248-ФЗ Федераль закон нигезендә, контрольдә totarга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә.

3.9. Төзекләндөрү өлкәсендә контрольне оештыру һәм гамәлгә ашырганда Администрация әлеге документлар һәм (яки) белешмәләр ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон формада булган башка органнардан документлар һәм (яки) белешмәләр ала. Күрсәтелгән документлар һәм (яки) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2016 елның 19 апрелендәге 724-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган дәүләт контроле (кузәтчелеге) органнары, муниципаль контроль органнары тарафыннан башка дәүләт органнарынан, жирле үзидарә органнарыннан яисә дәүләт органнарына яки жирле үзидарә органнарына буйсынган оешмалардан тикшерүләр оештырганда һәм үткәргендә ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында соратып алына һәм алына торган документлар һәм (яисә) мәгълүматлар исемлеге белән билгеләнгән, бу документлар һәм (яки) мәгълүмат алар карамагында булган, шулай ук ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында контроль (кузәтчелек) органнарыннан яисә әлеге органнарга караган, дәүләт контроле (кузәтчелеге), муниципаль контроль төрләрен оештыру һәм гамәлгә ашырганда контроль (кузәтчелек) органнары яисә әлеге органнар карамагында оешмалардан алынган документлар һәм (яки) белешмәләр бирү кагыйдәләре белән, шулай ук контроль (кузәтчелек) органнары тарафыннан алына торган документларны һәм (яки) белешмәләрне тапшыру кагыйдәләре белән, дәүләт контролен (кузәтчелеген), муниципаль контроль, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Дәүләт контролен (кузәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек турында» 2001 елның 6 мартаңдагы 338 нче каары белән расланган.

3.10. Контрольлек итүче затлар булган индивидуаль эшкуар, гражданин, аның килеп туган очракта, администрациягә контроль чарасы уздырганда булу мөмкинлөгө булмау турында мәгълүмат тапшырырга хокуклы, шуңа бәйле рәвештә контроль чараны уздыру администрация тарафыннан индивидуаль эшкуар, гражданинның әлеге мөрәжәгатенә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәклө вакытка күчерелә (әмма 20 көннән дә артык түгел), бер үк вакытта түбәндәгә шартларны утәу дә керә:

1) контрольдә тотылучы затның яисә аның вәкиленен булмавы, контрольлек чарасын үткәргендә, төзекләндөрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга,

мәжбүри таләплөрне үтәүне контролъдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат бәяләвенә комачауламый, контролълек итүче затка тиешле рәвештә контролъ чара үткөрү турында хәбәр ителгән булса;

2) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүнен яисә фактта зыян китерүнен турыдан-туры янавы билгеләре булмау;

3) контролъдә тотылучы затның (контролъдә тотучы затның авыруы, аның командировкасы h.b.) булмау өчен житди сәбәплөр бар.

3.11. Күчмә тикшерүне үткөрү вакыты 10 эш көненнән дә артмаска тиеш.

Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата күчмә тикшерү барышында үзара йогынты ясауның гомуми вакыты кече предприятие өчен 50 сәгатьтән hәм микропредприятиеләр өчен 15 сәгатьтән артмаска тиеш.

Россия Федерациясенен берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген башкаручы оешмага карата күчмә тикшерү үткөрү вакыты оешманың hәр филиалы, вәкиллеге, оешманың аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

3.12. Барлық очракларда да контролъ эшләр башкаруга вәкаләтле вазыйфаи затлар hәм контролъ гамәлләр кылуга жәлеп ителгән затлар тарафыннан тикшерү чарапарын үткөрү өчен фотога төшерү, аудио - hәм видеоязма, геодезия hәм картометрик үлчәүләр кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио - hәм видеоязма, геодезия hәм картометрик үлчәүләр үткөрү hәм әлеге максатлар өчен кулланылган техник чарапар турындағы мәгълүмат тикшерү чарасы нәтижәләре буенча төzelә торган актта hәм контролъ чара кысаларында үткәрелә торган контролъ эш нәтижәләре буенча төzelә торган беркетмәдә чагыла.

3.13. Контроль чара нәтижәләренә контролълек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләплөрнең үтәлешен бәяләү, мәжбүри таләплөрне бозуларны кисетү hәм (яки) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган нигезләмәне торғызу, вәкаләтле органга яисә вазыйфаи затларга жаваплылыкка тарту мәсьәләсен карау өчен мәгълүмат жибәрү hәм (яисә) администрация тарафыннан «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) hәм муниципаль контролъ турында» 31.07.2020 елның №248-ФЗ Федераль законның 90 статьясындағы 2 өлешендә каралган чарапарны куллану керә.

3.14. Контроль чарасы тәмамланғаннан соң, контролълек итүче зат белән үзара хезмәттәшлекне құздә tota торган контролъ чара акты төzelә. Мондый чара үткөрү нәтижәләре буенча мәжбүри таләплөрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләп бозылуы, нинди норматив хокукий акт hәм аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә. Ачыкланган бозуларны бетергән очракта, тикшерү чарасы тәмамланғаннан соң актта аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләплөрне бозу дәлиле булган документлар, башка материаллар актка күшүлүргө тиеш. Тикшерү чарапарын үткөргөндә тутырылган тикшерү көгазыләре актка теркәлә.

Актны рәсмиләштерү, әгәр актны рәсмиләштерүнен башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткөрү көнендә контролъ чара үткөрү урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контролъ чарасы акты, аны рәсмиләштергәннән соң, контролъ (кузәтчелек) чарапарның бердәм реестры аша, прокуратура органнарына жибәрелә.

3.15. Контроль чарапар турында мәгълүмат контролъ (кузәтчелек) чарапарның бердәм реестрында урнаштырыла.

3.16. Контролъдә тотылучы вазыйфаи затларга контролъ, гамәлләр hәм кабул ителә торган караплар турында хәбәр итү әлеге гамәлләр hәм контролъ (кузәтчелек) чарапарының бердәм реестрында караплар урнаштыру, шулай ук аларны дәүләт hәм муниципаль хезмәтләр күрсәту hәм дәүләт hәм муниципаль функцияләрне

башкару өчен файдаланыла торган мәгълүмат системаларының мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәээмін итә торган инфраструктура аша контролльдә тотылуучы затларга житкеру юлы белән башкарыла., шул исәптән «дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы (функцияләр)» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы аша да.

Эшкуарлык эшчәнлеген башкармаучы, контролльлек итүче зат булган граждан контролльгә алыша вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан кылыша торган гамәлләр турында мәгълүмат бирә, һәм кабул ителә торган каарларда, администрация адресына документларны көгазьдә алу кирәклеге турында хәбәр жибәрү яки администрациядә контролльдә тотылуучы затның электрон почта адресы турында мәгълүмат булмау һәм ача документларны электрон рәвештә дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша (әгәр дә бу очракта) жибәрергә мөмкин., әгәр зат Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында хисап язмасына ия булмаса (ул Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәү процедурасын узуны төгәлләмәсә). Күрсәтелгән граждан администрациягә документларны көгазьдә жибәрергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контролльдә тотучы затка контроль, гамәлләр һәм кабул ителә торган каарлар турында хәбәр итү, контролльлек итүче затка документлар һәм белешмәләр жибәрү, контролльдә тотылуучы затка электрон формада хәбәр итү мөмкинләгесе булмаган очракта яки контролльдә тотучы зат соравы буенча почта элемтәсен кулланып, шул исәптән көгазьдә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3.17. Контроль чара үткәргәндә мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр контроль (күзәтчелек) чарапарның бердәм реестрына кертелә. Контрольлек итәргә вәкаләтле вазыйфаи зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча киңәшләр бирергә, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чарапар үткәрергә хокуклы.

3.18. Контроль чара үткәргәндә контролльлек итүче зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында караган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта администрация (контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи зат) бурычлы:

1) контроль чарасы актын рәсмиләштергәннән соң, контролльлек итүче затка ачыкланган житешсезлекләрне бетерү турында, аларны бетерү һәм (яки) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау буенча чарапар үткәрү турында курсәтмә бирергә;

2) тикшерү чарасын уздырганда төзекләндерү өлкәсендә контроль объектина ия булган һәм (яки) аннан файдаланучы граждан, оешмаларның эшчәнлеге билгеләнгән очракта, гражданнарга, оешмаларга зыян китерү (зыян) куркынычы булу һәм аны булдырмау ысууллары турында теләсә нинди үтемле ысуул белән мәгълүмат житкерү буенча Россия Федерациясе законнарында караган чарапарны кичекмәстән кабул итәргә; закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүнен турыдан-туры куркынычын тудыра, мондый зыян (зыян) китерелгән;

3) контроль чарасы барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыклаганда, тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә яисә тиешле вәкаләтләр булганда, гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту буенча чарапар күрергә, тиешле мәгълүматны дәүләт органына жибәрергә; ;

4) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүнен булдырмау буенча, курсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта, курсәтмәне

мәжбүри үтәу тұрындағы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнче, аның үтәлешен тәэммин итү буенча чараптар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралған булса, судка мөрәжәгать итәргө тиеш;

5) закон тарафыннан саклана торған қыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәу буенча рекомендацияләр бирү, башка чараптар үткәру тұрындағы мәсьәләне карарга.

3.19. Контрольлек итүче вазыйфаи затлар, тәзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, жириле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданнар белән билгеләнгән тәртиптә хезмәттәшлек итәләр.

Тәзекләндерү өлкәсендә контроль чара үткәру барышында Россия Федерациясе законнары тарафыннан административ һәм башка жаваплылык каралған закон таләпләрен бозуны контрольдә тоту қысаларында тикшерү чарасы үткәрелгән очракта, контроль чара актында ачыкланған хокук бозу билгеләре булуы тұрында мәгълүмат күрсәтелә. Контрольлек итәргө вәкаләтле вазыйфаи затлар әлеге актның күчермәсен тиешле жаваплылықка тартуга вәкаләтле хакимият органына юллыйлар.

4. Администрация каарларына, тәзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл қылмавына) шикаять бирү.

4.1. Администрация каарларына, муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл қылмауларына) суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

4.2. Администрация каарларына, муниципаль торак контролен гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл қылмауларына) шикаятыләрне судка кадәр бирү тәртибе күлланылмый.

5. Тәзекләндерү өлкәсендә контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре.

5.1. Тәзекләндерү өлкәсендә контрольнең нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләу «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль тұрында» 31.07.2020 елның № 248-ФЗ Федераль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.2. Контроль төренен төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, тәзекләндерү өлкәсендә контроль өчен индикатив күрсәткечләр жирлек Советы тарафыннан раслана.